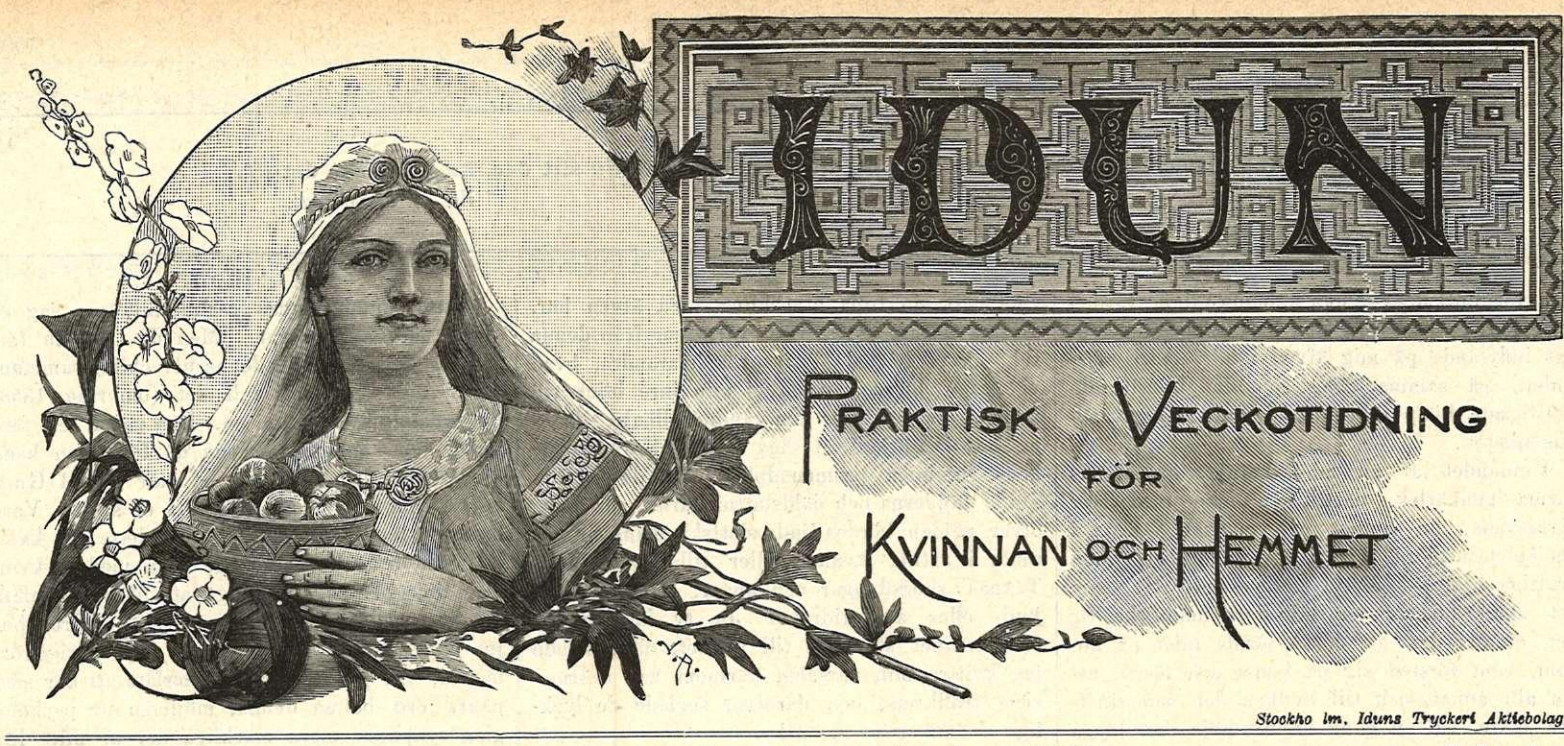

Stockholm. Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 37 (404) Fredagen den 13 september 1895. 8:de årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgifvare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam ..... kr. 5: — Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5: — Iduns Modetidn., månadsuppl. » 3: — Barngarderoben ..... » 3: —	Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr. *J. Nordling.*	hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjadt tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Lotten von Kræmer.

En självbiografi.

»Und hab' ich nicht errungen
wonach mein Geist gestrebt,
so hab' ich doch gesungen,
geliebt und gelebt.»

Hoffmann von Fallersleben.

Då jag häromdagen hade nöjet personligen öfverlämna till Iduns ärade redaktion ett bidrag, passade man artigast på att fråga, om jag icke snart ämnade uppfylla redaktionens redan för länge sedan uttalade önskan att få af min hand motse för tidningen några biografiska meddelanden om mig själf. »Jag skall öfverlägga om saken.» — »I så fall får öfverläggningen ej bli långvarig,» förklarade man med ett leende.

»Hm,» tänkte jag. »Alltså har jag att välja mellan rask underkastelse eller att utsätta mig för faran att min bild icke blir införlifvad med Iduns kvinnogalleri.» Ej underligt då, om jag ögonblickligen fick mod att — underkasta mig och låta »makterna», som det heter i de politiska tvistefrågorna, bestämma öfver min »intressesfär».

Resultatet föreligger härmed.

Det är nu redan åtskilliga år sedan jag flyttade hit till Stockholm och lämnade på allvar det gamla kära fädernehemmet i Upsala vid Fyris strand, där »så vänliga röster hviska». Jag hade brännt mina skepp bakom mig, som vännen professor Josephson med en betydelsefull blick yttrade till mig, sant nog, då han vid detta tillfälle såg mig rusta till uppbrott.

När jag ser tillbaka på de olika skeden af min lifstid, som ligga bortom den nämnda märkliga tilldragelsen, är det som att rikta blicken mot en gammal valplats med många minnesvårdar, betecknande så väl hvad jag tillkämpat mig, hvad jag lyckligen ägt, som ock hvad jag — förlorat. Bland dessa minnesvårdar finnes där en, till hvilken mina tankar oftast återkomma, och hvilken jag alltid sänder min varmaste hälsning. En fläkt af vemod kringsväfvade redan i min ungdom allt mitt görande och låtande. Skälet därtill torde hvar och en lätt fatta, som kommit i närmare beröring med mig. Att jag detta oaktadt städse kunnat behålla mitt goda lynne och min lifighet, därtill har mer än allt annat bidragit den framgång, den eröfring,

Det ligger sannerligen mera vikt på, huru människan *bär* sitt öde, än hurudant det *är*.
W. v. Humboldt.

som för mitt hjärta den nämnda minnesvården utmärker, en framgång som haft ett högst betydligt inflytande på mig äfven i alla andra afseenden, på samma gång som den blifvit min kraftigaste hjälp i bemödandet att motstå nedslagenheten.

Vinnandet af en ädel, karaktärsfast mans varma genkärlek, därtill en man med stor världsvana, fin humor och mycken klarhet i omdömet, utgjorde för min personlighet denna kraftiga hjälp. Ja, nu är det sagdt! Så snart det skall bli tal om min inre människa, är det oundvikligt att också vända talet på honom, som förstod sig på konst och poesi, utom allt annat, och till hvilken den som skrifver detta väl en gång kunnat höja den blyga fråga, som antagligen ett ungt flickhjärta biktat för Runeberg, innan han skänkte oss sin sköna dikt: »Hvem styrde hit din väg?»

Redan vid vår första bekantskap — jag hade då nyss fyllt 22 år — var det för mig som hade det i allting legat en ny mening, en mening som lifvet hittills icke tydt mig. Att se honom och vara med honom hade blifvit det förnämsta af allt. Dessförinnan hade mitt hjärta, så att säga, befolkats med många »spridda bilder» — jag hade ju varit och var då som bäst ett kanske ej oviktigt komplement uti mina föräldrars gästfria hem i den gamla Vasaborgen under den tid min far där residerade, och hvarest ofta ungdomsglädjen tog sig uttryck i sång och dans, äfvensom i sceniska och flere andra ganska spirituella och lyckade framställningar, hvarvid ej sällan kungliga och furstliga besök förhöjde feststämningen och den hänryckande studentsången skänkte åt alla närvarande verkliga högtidsstunder af ädel njutning. För öfrigt hade jag, som man säger, »lefvat med i societeten» och haft mina beaux jours de fêtes under tvänne vintrar, då vi samtliga voro bosatta i hufvudstaden — vid tidpunkten för bland annat de oförgätliga Jenny Lind'ska operaföreställningarna — eller vid badorter, så inom som utomlands, och på mina föräldrars vackra landtgods Stenhammar och Taxnäs samt dessutom gästat åtskilliga bland de skånska och halländska herresätena — flere bland kontinentens romantiskt sköna trakter och hufvudstäder icke att förglömma. Men, kan man möjligen fråga, voro då under denna tid för vår landshöfdingedotter inga andra partier diskuterade? Åh jo, och bland dessa, om hon skall tillstå det, har fäst sig i hennes minne ett tillbud till ett synnerligen godt parti, ett för hennes känsla verkligen tilltalande, och som likaledes af hennes föräldrar hälsades med glädje. Det stod dock skrifvet i stjärnorna, att först inom en annan miliö, nämligen i ungdomsstadens då celebra literära societet, skulle hon få känna makten af en verklig böjelse, för hvars skull så moders som faders önskningar, där de gingo i annan riktning, naturligtvis måste vika.

Emellertid drog det om några år, innan den nämnda förbindelsen blef befäst, och med denna för mig så lyckliga och betydelsefulla tilldragelse inträdde i mitt lif liksom en lång paus. Och »Under pausen» . . .? Ja, därunder föreföll alls intet, som i minsta mån kunnat väcka tanken på unga flickors ostadighet. Men man plägar ju tycka, att allt liksom står stilla i naturens rika lif, just då dess blomstring nått sin fulla utveckling. Så äfven här. Hvilka dagar, hvilka ljusa våraftnar från denna tid, då vi började blifva för hvarandra, hvad vi sedan blefvo, stråla ej min inre blick till mötes, om jag låter den vandra tillbaka till — ja, hur skall jag väl säga — till Karolinaparkens lummiga promenadplats eller de angränsande höjderna och däldsluttningarna, när t. ex. öfver nejden hördes ljuda slottsklockans silfvertoner i »stilla kväll», eller till det idylliska Taxnäs' skogsdungar och ängar, klädda i maj-, juni- eller augustidräkt! Ja, ty där begynte först sinnet stämmas till vekhet, där började jag kvittra min vårsång, därinom var svärmeriets trollkrets, och däröfver seglade de lyckliga drömmarnas rosensky.

Det torde just icke tjäna till någonting att fördölja, att den man, som sålunda blef hela min tillvaros ljus och luft, var en snillrik, framstående docent i ästetik vid Upsala universitet — så skref jag för nära ett decennium sedan vid ett med detta liknande tillfälle, ehuru jag då fann det i sin ordning att orda om mig själf i en annan grammatisk personform. Han var — han är icke mer — han var en trettiotvå års man, var af en reslig gestalt, och hans djupa stämmas tonfall och hans säkra lugn påminde mycket om hans trogne umgängesbroders, skalden Bernhard Elis'. Båda voro de inbundna naturer, och i bådas väsen spårades karaktärens adel. Vår bekantskap knöts, som redan är sagdt, i 1850-talets så mycket omtalade literära kretsar i Upsala. Här kunde man i mina föräldrars salonger i en vald samling åhörare af båda könen få höra Atterbom med sin gripande siarstämma tolka hjältens roll i Martyrerna af Stagnelius, vid hvilket tillfälle jag själf hade det stora nöjet att få recitera Perpetuas roll; här — eller detta var, erinrar jag mig nu, i domkyrkopastorn, sedermera biskop Rundgrens och hans älskvärda familjs hem vid Slottsparken — firade Tekla Knös triumfer i sin namnes roll i Schillers Wallenstein o. s. v. Efter den nämnda väckelsen till ett mångdubbladt djupare och innerligare själslif lånade dettas uppenbarelser för mig åt allt sitt rosenskimmer. Ja, åt allt: från skaldens hymn till kvällsolens dalande, från fridfullt kor i Flens och Fröjeslunda gamla kyrkor till den lilla täcka Grindstugan vid skogsbrynet bortom Upsala slottspark eller det natursköna, furukransade Lurbo, med sina efter sommarregnet smältande taltrasttoner — hvilken upsaliensare har ej sina ljufva minnen från platser sådana som dessa senare! Denna min erotiska stämning och det höga allvar, som karaktäriserade den, ingaf mig dock ingen okänslighet för allt det individuella och lefvande omkring mig. Nej, att få träffa den vän, hvars hand man just längtade att få trycka, att ur hjärtats tysta djup få sända honom en suck, innebar för mig tvärtom att med kärlek omfatta allt mänskligt, allt stort, skönt och godt.

Och likväl skulle händelserna sedermera i denna idyll, som börjar så genomträngd af den renaste lifsglädje och sympati, utveckla sig på ett sätt, som snarast har sin motbild i dessa sagor eller myther, hvari de handlande stå under inflytande af en eller annan obetvinglig naturmakt, och som sällan pläga, som man säger, sluta lyckligt.

Detta kunde synas osannolikt, om jag ej själf sade att så var. Men det får sin förklaring, därigenom att denna utveckling sammanfaller med den här i landet (omkring 1858) begynnande kvinnorörelsen. Den värld, en tänkande och kännande kvinna då för tiden hade att kämpa uti, var, som det står i »På Guds veje», ännu »for rå», för att o. s. v. Vare därmed huru som helst, så är detta ett kapitel, som det här icke torde vara med en kvinnas finkänslighet förenligt att närmare inlåta sig på. Allt beror dock på *sättet*. Eros bor ju jämt ibland oss. Ehuru jag aldrig rört härvid, vill jag därför ej underlåta att här med några ord belysa denna, möjligen ur psykologisk synpunkt mera märkliga del af mitt lifs historia. Hvad framtiden för mig förde med sig, var nämligen långt ifrån att vara något intetsägande. Min tvekan är dock lätt förklarlig, då jag rörande detta, som sagdt, hittills iakttagit fullständig tystnad äfven för mina närskylda, icke räknande mig till dem, hvilka, som det heter i det turkiska ordspråket, bära hjärtat på tungan. Offentliggörandet af några lyriska stämningar med mera dylikt utgör dock ett undantag härifrån.

En inblick i dessa då för tiden mindre vanliga förhållanden kan emellertid, såsom nyss blifvit antydt, knappast vinnas, utan att man på samma gång pejlar djupet af frågan om kvinnans — object of life, d. v. s. frågan om förenligheten af hennes familjeuppgift med hennes anspråk på en friare samhällsställning, eller med andra ord, den välbekanta frågan om förlikandet af hennes kärleks och hennes själfständighets fordringar, ett lifsproblem, hvilket, tillika med de genom detta uppstående konflikter, framhålles och beröres i några af mina senare dikter, såsom i Ungdomsminnen (Sånger och Bilder), och äfven ligger till grund för skådespelet Fama (en omarbetning af Felicia), hvarest åt den som vill torde kunna skänkas en liten ledtråd vid bedömandet af nyssnämnda förvecklingars räckvidd. Här torde det därför vara med syftemålet förenligt att endast antyda frågans, så att säga, hjärtpunkt.

För att göra början därmed, är det nog att »fastslå», att en väsentlig del af det nya idéinnehåll, som på 1860-talet efter hand allt mer genomträngde mitt medvetande — »sensommaren» var då kommen! — betraktades med afgjordt ogillande af den man, som stod mitt hjärta närmast, af just den, hvars bifall hittills utgjort min högsta stolthet. Förlusten af hans deltagande gjorde mig otröstlig. Utan de yttre bevisen på hans manliga, kärleksfulla ömhet, som aldrig komma att förlora för mig sin betydelse, skulle jag visst tycka mig i lifvet stå tomhändt. Och då, i min ungdom, behärskades jag naturligtvis helt och hållet af denna kärleks upphöjda inflytelser. Huru hade jag ej i ord som i bild, i uppoffringar som i konstnärliga sträfvanden, oaflåtligt — under jag vet ej huru lång tidrymd, ty allt som då upptog mig, stod till sin betydelse för mig öfver tiden — sökt gifva ett, om än aldrig så svagt uttryck åt de rörelser och de hjärtats egenskaper, som hans — ring, likt en ny Aladins lampa, framtrollat, under det jag lefvat i tankarne med honom. För en ogillande blick af honom tyckte jag att själfva blommorna på marken skulle vissna. Och nu detta, som ville upp i

dagen, dessa idéer, denna min nya tankeriktning, oaktadt öfver hans ansikte därvid lägrade sig ett stilla missmod. Han förmenade, och detta långt ifrån oriktigt, att mina poetiska arbeten på den senaste tiden låtit min penna glida öfver på ett fridlyst område. Ett publicerande af dylika diktalster — och ditåt lutade det — vore (frånsedt hvad värde de kunde hafva ur ästetisk synpunkt) ett angrepp mot hvad lifvet bjuder bäst och dyrbarast, ett profanerande.

Det var för oss ett ovillkorligt upprepande af Kirkegaards »enten — eller». Jag lefde i en ständigt tillväxande ångest, så mycket smärtsammare som mitt eget hjärta härvid både var min bittra anklagare och ur viss synpunkt på samma gång hans försvarare. Om han blott, i stället för att då endast vilja se en begynnande fåfänga eller ett öfverskridande af heliga råmärken i de väckelser jag fått mottaga, sett litet »genom fingrarne» med min — hur skall jag säga — nya kallelse; om blott kring hans läppar i betraktande däraf spelat någonting liknande ett leende; då skulle hans ogillande helt säkert ej stött mig tillbaka, såsom nu var fallet. Han visste ju, att diktargåfvan låg i släkten. Jag var ju dotter till en man, som hade det vitsordet om sig att vara viljekraftig och nitälskande för allt godt samt att kunna skaka vers ur rockärmen, när det så föll honom in; och därtill syster till en då nyligen framträdande skald och författare. Och jag ägde ju af honom så heliga löften. Hvarför stod han då ej nu i pröfningarna vid min sida som en stödjande vän, betänkande, att tiden var ansvarsfull, och behjärtande påståendet, att den som icke går framåt, han går tillbaka, samt att i viss mening ju kan sägas:

Åt världen ingen gåfva är för god,
ett bläck det gifves blott, vårt hjärtas blod.

Framför allt kunde han ju underlåtit att för yttre omständigheters skull, genom en för långt drifven hänsyn till de hinder, som rest sig på hans lefnadsbana, år efter år uppskjuta att äfven inför världen besegla vårt förbund, så mycket mer som det aldrig satts i fråga, att ej här förefanns allt, som har karaktären af att vara för äktenskapet konstituerande, och hvarigenom jag ju blifvit iklädd andra dyra plikter. Det är min öfvertygelse, att detta skulle ha fyllt vårt lif med så många behag, att stötestenarna därunder lätt kunnat aflägsnas och han själf kanhända en vacker dag ställt dörren på glänt för — de sköna tvillingsystrarna dikt och verklighet, så att de kunnat erhålla ljus från höjden. Men han gaf dem i stället en törnekrans.

I alla andra afseenden hade S. frisinnade åsikter, men i den ifrågavarande riktningen intog han, till min sorg, ingen afvikande ställning till det på den tiden rådande åskådningssättet, snarare tvärtom, som ju framgår af det ofvan sagda.

Under dessa skiftningar i mitt inre lif erfor jag ett tilltagande behof af självständig verksamhet, som kunde utveckla de nya krafter jag kände vakna i min själ. Särskildt minnes jag från denna tid, med hvilken ifver jag — själf då ett rof för tusen stridiga känslor, hvilkas natur jag ännu ej fullt förstod — under en sommarvistelse vid Sätra brunn omfattade det därstädes sig erbjudande tillfället att göra godt, att efter förmåga söka bibringa hjälp och tröst åt de lidande och betryckta. Det gafs dock äfven stunder för mig, då denna ifver släcktes och jag helt och hållet gick upp i den sorgbundenhet, som väl flertalet någon gång i sitt lif fått känna — hvilken funnit sitt uttryck i ett ädelt skaldehjärtas liksom framsnyftade bekännelse:

»I can not feel for others woe,
I dare not dream my own.»

En afledare för disharmonien i mitt sinne bereddes mig också, och detta på tillrådan af S. själf, genom att i svensk dräkt kläda flere af mina älsklingsskalders gems of poetry, däribland Longfellow's Sång till lifvet (»Tell me not, in mournful numbers», o. s. v.), Resignation m. fl. Bland hvilka öfversättningar några sedermera tillvunno sig bibliotekarien R. Bergströms synnerliga bifall samt, när de utkommit på trycket i mina Ackorder, jämte några bland dessa med hans vanliga älskvärdhet och sakkännedom recenserades i P. o. I. T.

Efter hand framträdde nu min gryende författarelust allt mera positiv, allt mera bestämd. Och följden häraf uteblef ej heller. Jag kunde visserligen ännu då och då känna mig obeskrifligt nedstämd till mods, men på samma gång uppreste sig min naturliga stolthet mot hvad jag i vissa stunder vågade betrakta som en trångbröstad småaktighets skrankor eller föråldrade fördomar. Och dessa stunder återkommo allt oftare. Jag kände att detta var skrankor, som, om de ej öfversprunges, skulle komma att verka allvarsamt hämmande i ett som allt. Jag lyssnade till de toner, vännen själf framtrollat, men nu ville nedtysta. Det förekom mig också, som om jag en dag skulle bli förelagd — »uppgifter», plikter, med hvilka jag ej skulle kunna dagtinga, om de ock vore stridande mot hans känsla, tycke och önskningar. Skaldisk frihet hade ju redan blifvit satt i fråga. Likväl är det ju för oss alla en nödvändighet att veta, att det finns en varelse, som älskar oss. Utan att jag sålunda ville tillstå det ens för mig själf, smög sig den smärtsamma tanken på mig, att det var förbi med hvad som så länge föresväfvat så väl S. som mig såsom bilden af vår lefnadslycka, nämligen vårt bröllop och bröllopsresa; den grymma föreställningen ingafs mig redan då, att våra planer att gifta oss voro krossade. Huru, frågade jag mig i min förtviflan, var då drömmen blifven mig mera kär än lifvet? Hade min ungdomliga fantasi, trotsande på sin makt, proklamerat sin rätt att åt reflexionen bortpanta — för hvad? — mitt hjärtas kungarike?

Under denna höststämning flydde jag till mina gamla vänner — böckerna. Jag fördjupade mig i literära studier. En särskild lockelse hade för mig nu den isländska sagoliteraturen med dess rikedom på stolta, lidelsefulla kvinnogestalter, hvarunder jag dock alltid som en talisman behöll hos mig ett litet häfte, en skänk af *hans* hand, innehållande hans gradualafhandling, som särskildt berörde Eddasångerna. Ett af mig fullbordadt fornnordiskt drama blef frukten af dessa mina eldiga Islandsfantasier, ett drama utveckladt under inflytande af mitt eget nyss antydda tragiska öde. Det var förvisso ej småfåglar i de gröna häckarna, som på den tiden kvittrade för mig. Nej. Likt vilsna tankar utan ro såg jag i mina drömsyner stormens svarta svanar, belysta af den nedgående solens glöd, i flockar draga hädan mot de höga kullar, och susningen af deras flykt tog form af ord.

Jag kunde ej mer låta mitt hjärtas vän oförbehållsamt, som så ofta förr skett, blicka in i detta hjärta. Han hade en upphöjd literär smak och var ju i så många afseenden min själsfrände. Men mina lidanden förstorades genom min inbillningskraft, och hindret mellan oss, hvilket sannolikt icke varit omöjligt att öfvervinna, föreföll mig numera nära nog oöfverstigligt. Först många år senare kom det till ett slags farväl mellan honom och mig, ty slutligen lämnade han mig en gång, och jag hörde af hans tonfall, såg på hans blickar, att han aldrig, aldrig skulle komma åter. Sedan återsåg jag honom icke mer. Dock visste vi så väl båda, att detta ej i innersta mening kunde innebära någon skilsmessa. Något sådant hade aldrig kunnat äga rum mellan oss; det hade varit för sorgligt och onaturligt.

Icke heller har det sedan kunnat falla mig in att ingå något konvenansparti — par dépit, som det plägar heta på världens språk, ehuruväl goda anbud därtill ej uteblefvo och ur synpunkten af världslig klokhet också giltiga anledningar därtill ej saknades. Äfven han förblef under hela sin återstående lefnad sin första kärlek trogen. För något mer än sju år sedan nådde mig budskapet om hans död. Han hade då hunnit stiga högt på ärans trappa. Och att min bild, såsom jag anat, ej hade utplånats ur hans hjärta, därpå har jag efter hans bortgång, genom en hans högt värderade vän, fått mottaga de klaraste bevis, hvilket alltid skall af mig i tacksamt hjärta bevaras.

Det ofvan omtalade dramat framträdde ej i tryck och har ännu ej heller gjort det. Men min numera aflidna väninna, Esselde, hade godheten ägna det en närmare granskning. Hon hade särskildt fäst sig, påstod hon, vid det originella i kompositionen och vid den trogna tidsfärgen. »Men,» skref hon vidare — »låt stycket ligga några år, arbeta sedan om det.»

Under Chicago-utställningen 1893 erhöll jag med posten en anhållan från mrs Edit Clarke, förmodligen i likhet med alla andra skriftställarinnor, hvilka med något alster af sin penna deltagit på det literära området af världsutställningen. Den nämnda amerikanskan, som utarbetade katalogen till The womans Library, uttryckte däri förhoppningen att kunna till katalogen foga några utmärkande drag med afseende på hvarje skriftställarinna, för att därigenom förläna denna publikation ett mera bestående värde såsom bibliografi öfver kvinnans insats i världsliteraturen. »Skulle ni icke godhetsfullt,» fortsätter hon, »vilja bistå oss i vårt förehafvande genom att tillställa oss några flyktiga detaljer med afseende på er personligen, såsom t. ex.» o. s. v.

Ur konceptet till de kortfattade anteckningar, som jag då afgaf såsom svar på denna begäran, tror jag det ej vara olämpligt att i öfversättning här meddela några utdrag, för att sålunda komplettera denna min självbiografi med några data, så mycket mer som dessa ansluta sig till uppgifterna om mig i Svenskt biografiskt handlexikon.

Ordet lämnas nu således af mig tills vidare åt mitt — så att säga — eko.

Charlotta (Lotten) Lovisa von Kræmer föddes den 6 augusti 1828 i Stockholm (på ett idylliskt sommarboställe i hufvudstadens berömda park Djurgården, där hennes föräldrar bodde). Hon uppfostrades sedermera i det gamla historiskt ryktbara slottet i Upsala, där hennes fader, den varmhjärtade patrioten friherre Robert von Kræmer, snart skulle bekläda landshöfdingestolen. Hennes undervisning bestreds hufvudsakligen af privatlärare från universitetet därstädes. Redan tidigt begynte hon att göra det mesta möjliga af sin begåfning. Hennes vetgirighet nöjde sig icke endast med de för unga damer i hennes ställning då för tiden vanliga läroämnena, utan uppsökte sådana af ganska spekulativ art, hvarjämte hennes fantasi ofta tog sig uttryck i diktens form. Efter att anonymt ha strött omkring sig diktförsök och uppsatser, tog hon mod till sig att uppträda mera offentligt och detta i tidens onekligen allvarligaste fråga, den religiösa, näm-

ligen genom den år 1866 utgifna skriften *Tankar i religiösa ämnen*, hvilken skrift väckte en viss uppmärksamhet både för sitt innehåll och för det i Sverige ovanliga förhållandet att en kvinna öppet vågade beträda ett fält, som åtminstone dittills hos oss ansetts uteslutande tillhöra mannen. År 1870 utgaf hon utom åtskilligt annat en diktsamling »Ackorder». Två år senare stiftade hon ett särskildt stipendium för kvinnliga studerande vid Upsala akademi — det första i sitt slag inom landet — hvilken stiftelse bär hennes namn och, ehuru ännu ej vuxen till den ursprungligen afsedda storleken, dock i sin mån bevisar, att hon icke blott med pennan söker verka för sitt älsklingsmål.

Under åren 1877—1879 utgaf Lotten von Kræmer, med hufvudet fullt af allsköns avancerade idéer, i förening med flere kända författare, tidskriften Vår Tid, företrädesvis ägnad åt tidens ädlare sträfvan och kulturarbete. Det har blifvit sagdt om Vår Tid, att den beredde väg för den sedermera påbörjade Ord och Bild. Vid samma tidpunkt som detta företag sattes i verket, utmärktes en mindre af henne författad diktsamling med Svenska akademiens andra pris. Redan förut hade hon utgifvit tvänne dramatiska försök äfvensom några novellistiska utkast. »Hennes senare framgångar på den literära banan torde ännu vara i allmänhetens minne,» säger en välvillig recensent. »Och hennes till julen 1882 utgifna Nyare dikter,» fortfar han, »hvaraf en ny upplaga utkom till julen (1885), tilldrogo sig med stort skäl ganska mycken uppmärksamhet. *Den kämpande anden* — denna, samma år (1885) publicerade religiösa dikt — vittnar om att förf. är besjälad af den tids ande, hvari hon lefver, samt förstår att på ett lefvande sätt gifva ord och röst åt de inspirationer, som hänföra henne.» — »Den värderade, af de ädlaste syften genomträngda skaldinnan söker i sin dikt framställa de nystestamentliga undren i en poetisk omklädnad samt häfda deras inre, andliga betydelse för alla tider.» (Post. o. Inr. Tidn.)

År 1870 förlorade hon sin moder och tio år senare äfven sin far. Något dessförinnan hade hon — såsom redan här ofvan blifvit nämndt — bosatt sig i Stockholm och bebor därstädes nu mera egen villa i ett af hufvudstadens vackraste kvarter. —

Ett anbud att ingå som medredaktris i utgifvandet af »Dagens krönika» enligt en utvidgad plan gjordes mig genom denna tidskrifts nitiske redaktör, framlidne skriftställaren d:r Arvid Ahnfelt, i ett bref af den 30 nov. 1888. Sedan han omnämnt, att han ämnade ägna en afdelning af tidskriften åt sådana ämnen, som kunde vara af särskildt intresse för den intelligenta fruntimmersvärlden, samt erinrat om, att jag själf utgifvit en tidskrift i samma syfte, fortfor han: »Jag behöfver någon literärt bildad kompanjon. Jag har fått den ingifvelsen att Ni, fröken von Kræmer, som äger de vederbörliga kvalifikationerna, skulle vara benägen att ingå i företaget, medverkande i både bunden och obunden stil, och för öfrigt genom eder literära bildning i stånd att ytterligare utvidga tidskriftens läsekrets.»

Som jag emellertid just då stod i begrepp att företaga en längre utländsk resa, måste jag för tillfället afböja detta annars för mig på samma gång hedrande som lockande anbud.

Såväl af dessa referat som att en ny — eller åtminstone till större delen *ny* — diktsamling, benämnd Hägringar och luftslott, (redan af pressen bebådad, men af mellankommande hinder försenad) torde komma att utgifvas under stundande höst framgår, att jag bibehåller alla mina vittra intressen.

Därtill kan läggas, att jag fortfarande äger en viss förkärlek för kvinnoemancipationen, naturligtvis, ty denna märkliga rörelse anslog ju en gång så mången sträng i min själ. Dissonanserna medförde visserligen för mig på den tiden gränslös smärta, men i det stora hela ha de visat sig vara öfvergående, och denna rörelses sköna förespeglingar om varma sympatier från allmänhetens sida ha småningom blifvit förverkligade.

Hvad angår de med dessa nya sociala idéer förenade praktiska ärenden af hvarjehanda slag, har aldrig min håg legat ditåt, men däremot så mycket mera varit riktad på det inre stora lifsproblemet, hvars lösning dock ej kan tänkas ske utan i förening med det omslag i opinionen, som sedermera inträdt, och hvartill jag visserligen i mån af krafter och förmåga sökt bidraga.

På tal om det väsentliga i kvinnans fordringar föres ovillkorligen tanken till *henne*, jag menar den nyligen bortgångna ädla kvinnan, den ofvannämnda vännen, skriftställarinnan S. L—d Adlersparre, hos hvilken för denna rörelses framsteg allmänheten står i tacksamhetsskuld, och på hvars blomsterhöljda kista äfven dens hand, som skrifver detta, fått nedlägga en tacksamhetens krans.

En ytterligare gärd i detta afseende till hennes minne, en krans af sådant slag, som kanske skall visa sig kunna trotsa vinterns snö, torde de bland Iduns kära läsarinnor, som i jul öppna kalendern Svea, finna på dess blad, nämligen några ur hjärtat gångna toner från min lyra.

Innan jag afslutar dessa rader, kan jag ej motstå frestelsen att omnämna en liten episod, som står i ett visst samband med — mina öden. Den daterar sig från i går, från i söndags, från en af mina sedvanliga spatserturer bland det besjungna *Fiskartorpets* intagande omgifningar, hvilka ju hafva det företrädet bland alla Östermalms angränsande parker att i mångt och mycket — särskildt en sådan dag med dess folklif — erinra om Djurgården och dess för stockholmaren så lockande sköna nejder.

Men vid Sturevägen står det ej — lyckligtvis för mig! — föreskrifvet såsom, med rätta, t. ex. vid Skansen och så många andra ställen: »Hundar få ej medtagas». Jag var ute förnämligast för att skaffa litet välbehöflig förströelse åt — icke blott som vanligt en i sender, utan för ovanlighetens skull — båda två mina små lurfviga följeslagare, bägge lydande det för mig från långt tillbaka så kära namnet *Jane* — Jane blondin, Jane brunett.

Vid sådana undantagstillfällen pläga de små vackra djuren alltid tillvinna sig bland såväl yngre som äldre lustvandrare i det gröna den lifligaste uppmärksamhet. Så skedde äfven nu. En städad medlem af en arbetarefamilj, som lägrat sig under ett träd därute, närmade sig nu ängssluttningen, där jag stannat ett ögonblick bland björk och ek för att betrakta en utsikt; han hälsade höfligt, och böjande sig därpå ned, klappade han mina små älsklingar, sägande som för sig själf: »Små snälla barn, det där.» »Ja,» tänkte jag, rörd, i mitt sinne och räckte fram min hand till tack åt den främmande mannen — »ja, riktigt små snälla barn.» — Någon gång torde jag väl också kanhända med Ouidas Puck eller Pierre Lotis genialiska Deux chattes för ögonen komma att teckna *deras* »lifs historia», hvartill åtskilliga de näpnaste smådrag af framträdande olikhet i lynne och karaktär hos dessa »små barn» särskildt inbjuda mig.

Lotten von Kræmer.

Säg, har du märkt?...

Säg, har du märkt, vid öppna fönsterkarmar,
när utanför en yster barnflock larmar
och lärkan sjunger sina visor gladt,
hur dock din själ, fast höljd i sorgens natt,
mot ljusa rymder sträcker sina armar
från dyster graf, som gömt din bästa skatt?

Säg, har du märkt, när du en vän begråter,
hvars like aldrig dig skall skänkas åter,
hur dock en ljusning midt i mörkret röjs,
hur öfver dödens skuggor blicken höjs,
blott hoppets vinge du ej sjunka låter,
blott viljans stål för ödets slag ej böjs?

Säg, har du märkt, när den, som bland de kära
dig kärast var, gått bort, hur dock helt nära
han tyckes dig, hur klart du ser hans bild,
hur dock hans ande ej är från dig skild,
men upp mot skyn dig i sin famn tycks bära,
som dagen ljus, som natten huld och mild?

Lotten von Kræmer.

En öfverraskning.

Skiss för Idun

af

Georges Morny.

Det var fullt med folk på 3-båten till Vaxholm; man trängdes och knuffades för att komma upp på akterdäck och sökte göra sig så liten som möjligt på sin knappt tillmätta plats.

Där kom kunglig sekter Nyberg i sista minuten. — Fru Grön nickade helt vänligt till honom och gjorde ett tecken, att där fanns plats bredvid henne; bara de kunde få tjocke assessor Arvidsson att maka åt sig en smula.

Kunglig sektern följde gladt denna anvisning och låtsades ej märka assessorns vresiga min öfver att denne fått förpassa sina paket under soffan.

»Hvart bär det af för lilla frun? — Jaså, det var sant, er man berättade ju härom dagen, att ni hyrt på Vaxholm i sommar. Hur trifs ni därute?»

»Alldeles utmärkt, där är så vackert och luften är så hälsosam för barnen. — Törs jag fråga, hvart kunglig sektern styr kosan.»

»Jag skall ut till Lindnäs och hälsa på min fästmö. — Jag tänker öfverraska henne.» Han smålog vid tanken på, huru glad hon skulle blifva.

»Jaså, hon vet inte om, att ni kommer — — Ja-a, det blir nog angenämt, fastän jag för min enskilda del hyser en viss respekt för alla öfverraskningar; de kunna så lätt sluta som en missräkning.»

»Huru så?» Kunglig sekterns röst lät helt förvånad, och han trefvade i sin rockficka efter ett litet etui, som låg där och var ämnadt att höja öfverraskningens glädje.

»Ja, ser ni, jag har själf en gång ställt till en sådan där liten surprise, och jag misslyckades då totalt.» — Fru Grön smålog ironiskt.

»Det får ni lof att berätta om, fru Grön, så att jag, om jag nu delar ert öde, åtminstone är en liten smula förberedd.»

Af Klädes, Stickylle och Ull tillverkas alla slags Herr- o. Damtyger samt Konstväfnader i starka och vackra kvalitéer.

uti Norrköpings Ullspinneri Slöjdgatan 7, Sthlm, Allm. t. 70 96.

Billiga arbetslöner: Klädninnstyg, 8—9 kv. br., pr mtr kr. 1,20, Kostym- o. Kapptyg 1,75, Filtar 3 à 5 kr. Ylle afhämtas! Kem. tvätt o. färgning emott.

»Nåja, om det kan lända er till någon nytta, så skall jag gärna tala om det. Det är nu redan nio, nej, vänta, låt mig se, det blir tio år i höst. Gud vet, hvart tiden tar vägen. Vi voro nygifta, och jag hade under sommaren besökt mina föräldrar nere i Blekingstrakten. Min hemresa var bestämd till den första september, men hvar jag nu fick den idén ifrån: det föll mig på en gång in, att jag skulle resa dagen förut och öfverraska min man. Mina föräldrar funno det visserligen en smula barnsligt och smålogo vid afskedet åt min ifver, att jag inte kunde vänta en dag till. Själf kände jag mig nervös, som om jag företagit någonting ytterst viktigt, och under hela resan tänkte jag bara på, hurudant vårt möte skulle blifva; min mans öfverraskning — och glädje!

Båten skulle anlända till Stockholm klockan 10 på morgonen. Det var just den tid min man åt frukost. Så skulle jag försöka hinna hem, innan han slutat läsa tidningarna och sin morgonpost. Hela natten låg jag vaken och oroade mig öfver, att båten på något sätt skulle blifva fördröjd, så att jag inte skulle kunna träffa honom, det tycktes mig som en förfärlig missräkning, och när jag ändtligen satt i droskan och åkte hem i skarpt traf, hade jag den häftigaste hjärtklappning. Tänk, om han redan hunnit gå ut!

Jag stannade utanför vår port klockan tjugu minuter öfver tio och halfsprang de tre trapporna uppför — — Utanför dörren måste jag stanna en stund för att hämta andan, innan jag förmådde ringa — —

Sakta tryckte jag på knappen. Tänk, om han själf skulle öppna; o, hvad mitt hjärta dunkade!

Men hvad betydde det! Ingen öppnade. Jag väntade en, två, tre minuter. Han hade väl redan gått och äfven madamen som passade upp — — Jag hade gråten i halsen.

Så försökte jag ringa en gång till, — denna gång häftigt och ihållande. — Ändtligen hördes steg i tamburen.

Det var kontorspojken, som kom och öppnade, han hade nyss kommit upp köksvägen med några saker från kontoret. Han gjorde stora ögon, då han fick se mig.

»Nej se, kors är det frun!»

»Visst är det jag, Axel,» svarade jag, »är grosshandlarn hemma?»

»Ja, det är han.»

»Nå, hur står det till här?»

»Inte annat än bra, det ja vet, goa frun.»

»Axel får gå ner och hämta min koffert och betala åkarn, se där. Är grosshandlarn inne i sitt rum?»

»Han ligger ännu.»

»Hvad säger Axel, han är väl aldrig sjuk?»

»Nej, inte det jag vet, goa frun. Men han sa' te mig, att vi skulle ner och möta frun först i morgon — det var kanske något misstag.»

»Nej, visst inte, men jag ville öfverraska grosshandlarn. Ja, gå nu och styr om kofferten.» — Han gick, och jag smög mig på tå genom salen och min mans rum fram till sängkammardörren.

Jag knackade sakta på — — —

»Hvem tusan är det nu igen,» röt en barsk stämma därinifrån; »jag har ju sagt Axel, att jag inte vill bli störd.»

Hu då, jag blef riktigt kuslig till mods, men dristade mig ändå att öppna dörren och stiga in.

»Det är inte Axel, det är jag.»

»Hvad i all världen — är det du? Hvad har då händt?» Han satte sig upp i sängen med den lifligaste förskräckelse målad i sitt ansikte.

»Ingenting, käre Edvard, jag ville — bara — öfverraska dig.»

»Men du skulle ju komma först i morgon!»

»Ja, men nu är jag här — i dag — och jag hoppas att — du inte är ledsen därför.» Jag kunde med möda tillbakahålla mina tårar, och jag kände mig som isad af detta emottagande, så olika allt hvad jag tänkt mig.

»Ah, se så, prata nu inte nonsens, gumman lilla, utan kom vackert och hälsa. Naturligtvis är jag glad åt att ha dig här igen, fastän jag finner det ledsamt, att ingenting är i ordning för dig, och att jag inte var nere vid båten och mötte dig — — — Och så var det ett sådant fasligt nattsudd ute på Hasselbacken i går kväll, och jag har sådana gemena kopparslagare. Kan du tänka dig, gumman lilla, att just för en stund sedan, när jag vaknade, var jag glad åt, att du inte skulle komma förrän i morgon, så att jag skulle hinna krya till mig!»

Kunglig sektern brast ut i skratt.

»Nej, vet ni, fru Grön, det var verkligen för lustigt.»

»Ni skrattar, men det gjorde inte jag. Där var nu hela min öfverraskning och hans glädje.

Ja, vet kunglig sektern, under hela mitt äktenskap har jag aldrig känt mig så besynnerligt främmande för min man, som just den dagen. Jag kunde omöjligt komma i stämning. Den tanken plågade mig hela tiden, att vi människor, äfven i våra allra intimaste förhållanden, spela en viss komedi för hvarandra, och att vi behöfva förberedelsetid för att sätta oss in i vår roll. Ja, och sedan dess har jag alltid varit rädd för sådana där öfverraskningar.»

»Ja, ja, ni har nog inte så orätt i hvad ni säger, fru Grön. Er historia har satt ner mitt mod en smula, ty om min fästmö nu bara ser förvånad eller skrämd ut, så blir det verkligen en missräkning.»

»Ah, låt nu inte förstöra ert goda humör. Ni kan ju hafva bättre lycka än jag.»

»Ser ni, fru Grön, där skymtar man redan bryggan och där är folk nere. Tänk, om min fästmö — — Nej, jag vill ingenting hoppas.»

»Seså, min historia har gjort er skeptisk, tror jag. Det var ju dumt.»

»Vet ni, fru Grön, det är allt hon ändå, den där damen i ljusblåa klädningen.»

»Och hvita hatten och röd parasoll?»

»Ja just, det är hon. — Nu har hon redan känt igen mig; hon viftar med parasollen.»

Kunglig sektern lyfte strålande på hatten. — »Och svärfar står där uppe vid vägen, månne de vänta främmande.»

»Kanske just er!» Fru Grön smålog, — »det här blir nog ingen missräkning.»

Ångbåten lade till. Den unga flickan kom helt strålande sin fästman till mötes.

»Att du verkligen kom, Karl! Jag var så säker därpå, att jag höll vad med pappa. — Han trodde, att du skulle hinna hem från din resa först i morgon, men jag kände på mig alldeles tydligt, att du skulle komma i dag. — Hädanefter blir jag teosof.»

»Och du är glad däråt?»

»Så dumt du kan fråga, Karl.» Hon fattade lifligt hans arm.

»Vänta, jag skall blott säga farväl till min reskamrat.»

»Adjö, fru Grön, tack för angenämt sällskap och lycklig resa.»

»Adjö, kunglig sektern. Jag gratulerar. Det var bestämdt teosofin, som hjälpte er; den fanns tyvärr inte på min tid.»

Båten lade ut igen, och fru Grön hörde den unga flickan skalkaktigt säga:

»Kom nu och trösta stackars pappa öfver hans missräkning. Det retar honom alltid så obeskrifligt att förlora ett vad.»

Fru Grön suckade lätt. Det gick väl an, när det bara var svärfar, som fick vidkännas missräkningen.

En vandring genom Kvinnornas utställning i Köpenhamn.

Från Iduns specielle referent.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Till vänster i salen ligger äfvenledes *Norge*, som icke synes vara på något utmärkt sätt representeradt. Mesta uppmärksamheten där ådrager sig en sängskärm, af utställarinnan värderad till 500 kr. — troligen en nolla för mycket. Midtelpartiet är fint måladt med röda nyponblommor på ljusbrunt läder, men den snidade ramen af ljusgult fernissadt trä var något af det klumpigaste man kunde få se. Broderier, hålsöm, pälsverk och arbeten i utskuret trä och pressadt läder förekommo i denna afdelning. Portmonnäer af sistnämnda material syntes goda, men portföljerna voro simpla och illa arbetade.

Alldeles intill Norge är *Grönlandsrummet* beläget, hvars fondvägg föreställer ett mörkblått haf med därå simmande isberg och mellan dessa några roende grönländare i kajak. Nedanför denna tafla sitter på golfvet den lilla grönländska Magdalene, sömmande på ett par skor, och småmyser mot främlingen. Hon är klädd i tröja och vida mamelucker samt röda saffiansstöflar och ett bjärt rödt band viradt om den högt uppstående hårknuten. En nedhängande pärlkrage omsluter halsen. Hon synes vara ett af utställningens mest uppmärksammade föremål, och en tät ring af skådelystna omgifver städse det grönländska rummet, så att en kordong måst spännas till skydd för sakerna därinom. Dessa utgöras för det mesta af skinnvaror och grönlandsdräkter, tillverkade nästan uteslutande af sälhundens skinn, delvis beredt och färgadt.

Väfnader förekomma där ej. Ett plagg att bära närmast kroppen, som vi skulle vilja benämna skjorta, förevisades. Det och alla liknande plagg tillverkas af hvalfiskens och sälhundens tarmar och sammansys med fina strängar, tillverkade af samma material. Skjortan var till salu och värderades till 20 kr. Jag tänkte på d:r Hazelius och önskade honom hjärtligt förmånen af dess ägande. Nål och stundom tråd att sy med erhålla grönländarne från Danmark, men skinnen färga och bereda de själfva, och vid syendet använda de i stället för sax »ulimik», en liten hvass knif, som ser ut som en rullknif i miniatyr. Magdalene handterade sin »ulimik» fermt och behändigt.

Det var skönt att från den tranluktande grönländska afdelningen få draga öfver till den *isländska* med dess vackra smycken, broderier, väfnader och dyrbara pälsverk. O, de ejderdunstäckena! kan någonting i världen jämföras med deras mjuka, lätta, varma smidighet. Men så äro de också dyrbara att anskaffa och nyttjas mest till kungliga presenter. Öfver den isländska utställningen ligger en viss dyster högtidlighet. Framför densamma står en vaxfigur, iklädd den isländska kvinnliga högtidsdräkten — guldbroderad svart klädning, mörkgrön sammetsmantel med hermelinsbård, hög hvit mössa af linong med guldband om pannan och en därifrån nedhängande skir slöja, en dräkt hvilken aflockar hvarje besökande ett utrop af beundran.

Som motsats till denna prakt sitter i närmaste afdelning en nationalklädd bondgumma från Vejle, representant för en numera inom gamla Danmark nästan utdöd kvinnoindustri, sysselsatt med att af sin hembygds lera forma små fat och kannor till salu åt den skådelystna hop, som ständigt omgifver hennes plats. Hennes mun är lika flitig som hennes fingrar, men hvad hon säger förstår ingen, ty hon talar »jydsk». Själf synes hon snarare böra räknas till den kulturhistoriska än till den industriela afdelningen.

Vi hafva vidare montrer, inneslutande alla möjliga industrialster, väfnader, halsdukar, hattar, klädningar, trikåvaror, paraplyer och parasoller, mästerverk af broderier, damlinnen och knypplingar, läderplastik m. m., allt tillverkadt uteslutande af kvinnlig hand. Likaledes flere omgångar herrkläder och skomakerier samt allehanda pälsvaror. Konstgjorda blommor och »kunstige Tænder» sida vid sida. De senare förskrifvande sig från tandläkare Marie Detlefsens »etablissement». Ett öfverflöd af dockor och »Dukkeboliger» har äfven utställningen att uppvisa. Märkvärdigt nog tycktes de små flickorna och de unga herrarne hysa lika stort intresse för dessa föremål. Där var alltid en tät ring af herrar lägrad kring dockskåpen. En dylik »Dukkebolig», uppde-

Medio af **september** öppna vi
Utställning och Försäljning
af vår nya **Väf- och Stickmaskin**
21 B Drottninggatan 21 B
Aktiebolaget
Per Perssons Väf- & Stickmaskin
Begär priskurant!

Tandläkare C. O. Koch's tandpasta Floriline och **tur mukntin Odontofyl** rekommenderas såsom de bästa och tillförlitligaste präparat för tändernas och munnens renhållande. Säljas hos de flesta bok- och parfymhandlande i riket samt i parti med hög rabatt hos **Carl G. Leth**, Drottninggatan 44, **Stockholm**, samt hos tandläkare **C. O. Koch**, Linköping.

lad i 7 möblerade rum och kök, stod att få köpa för 325 kr. En ung officersaspirant stod länge där framför och fingrade på alla föremålen. Jag gick omkring för att se, om han hade mustacher. Ja, ganska riktigt, de voro försvarligt långa. Fanns där ring på fingret? Nej! Hvad i all världen ville han då med skåpet? Det var af rent sakligt intresse förmodar jag, ty icke kan man antaga, att han ärnade skänka det till sin lilla syster.

På gallerierna synas kvinnoarbeten från alla slags yrken, äfven sådana hvilka man hittills tänkt sig ensamt förbehållna åt männen. Sålunda finnas där en kvinnlig repslagare, en dito låssmed — utställare af dyrkfria lås — en urmakare, flere guldsmeder, kopparslagare, målare, ett par möbelsnickare och naturligtvis flere tapetserare samt en kvinnlig konservator, exponerande uppstoppade fåglar och andra djur. Af snickarmästare Marie Horsböls tillverkningar är för kronprinsessans räkning inköpt ett särdeles vackert skåp. — Men det är nästan omöjligt att taga kännedom om allt det myckna, som här finnes att se och beundra, än mindre att beskrifva det. Den som vill se och lära, bör själf komma hit och studera. Det lönar mödan för våra damer.

* * *

Inom den *kulturhistoriska* utställningen väckes nästan det största intresset af porträtten. Trehundra sådana finnas. Kungliga damer från forntid och nutid, författarinnor och skådespelerskor — däribland ett par utmärkta porträtt af fru Heiberg — adelsfruar, kvinnor af medelklassen, som spelat en roll i sitt lands historia, vare sig genom egna bedrifter eller i egenskap af hustrur eller mödrar till berömde män, med flere. En rikhaltig samling historiska dräkter från alla tider och alla klasser, däribland en hel montre med skor, vackra smycken och pretiosa, intressanta handskrifter, naiva födelsedagsgratulationer, silhuetter, miniatyrporträtt på elfenben och porslin af utsökt finhet, juvelskrin och svampdosor — allt finnes och förtjänar studium, men låter föga intressant, då det endast summariskt uppräknas. En särskild uppmärksamhet tilldrager sig de *sömmade* taflorna, porträtter och landskap, sydda med hår och silke, delvis så mästerligt utförda, att man stannar i häpen beundran inför skickligheten och tålamodet hos förflutna tiders kvinnor. Äfven andra märkliga broderier finnas där, isynnerhet eldskärmar i stor mängd med jaktscener och blomsterstycken, tapeter och kyrkoprydnader, spetsar i Hedebosömnad och andra fina broderier.

Skola, hygien och *filantropi* hafva sina särskilda afdelningar. Likaså litteraturen, som i läsrummet representeras af flere skandinaviska författarinnors verk från forntid och nutid, dock ej så rikhaltigt som man skulle önska. Men inbjudningen till deltagande häri utgick så sent, att denna afdelning af utställlningen minst af alla kunnat nöjaktigt ordnas. Det lilla rummet är icke mycket besökt.

Då man kan förutsätta, att skolafdelningen har sitt största intresse för fackmän, och vi nyss i Sverige fördjupat oss i dessa frågor på det stora skandinaviska mötet här, så förbigå vi skildringen af densamma. För vår del fäste vi oss mest, under öfvermåttet af trötthet, vid den omständigheten, att de förträffliga skolbänkarne och pulpeterna voro konstruerade af en kvinnlig snickare, fröken Christensen.

I hygienska afdelningen, där en diakonissa går omkring, vänligt upplysande och och förklarande, finnas bland annat mönstergiltiga och — jag höll på att säga inbjudande sjuksängar, med en praktisk mekanism för den sjukes flyttande och ett dito till sängen hörande bord, ställbart i alla möjliga riktningar. En tandläkarinna, fröken Kiöldrup, visar så föga skonsamhet för de besökandes nerver, att hon utställer allt hvad som hörer till en tandläkares verksamhet — den infama stolen med hufvudstödet icke förglömmandes — med en doft af pepparmynt öfver tänger och stiletter, gommar och löständer. Lärorika och sevärda artiklar för barnavård finnas äfven.

I den lika så allvarliga filantropiska afdelningen bli dock synerna mera trösterika. Där finnas små miniatyrmodeller af alla möjliga välgörenhetsinrättningar med deras små och stora innevånare, både verkliga och tänkta. Först och främst diakonisstiftelsens vackra och storartade byggnader med planteringar omkring. Kronprinsessan Louises asyl har lyftat af sitt tak, så att man kan se ned i alla rummen, där de sötaste små asylbarn sitta vid skolbordet eller i matsalen, tumla om i lek eller tvättas och påklädas af sköterskor.

Afbildningen af en hushållsskola för tjänsteflickor visar sig lika genomskinlig, och man ser de halfvuxna bondflickorna sysselsatta med allehanda husliga bestyr. I köket kokas, i andra rum tvättas, manglas, strykes o. s. v. Dessutom kan man här få se en mängd nyttiga ting, tillverkade af barnen i de talrika asylerna, glädjas åt välgörenhetens resultat och hoppas på ett kommande lyckligare släkte.

* * *

Efter detta samvetsgranna skärskådande af utställningens arbetsamma sida tror jag vi ha rätt att spatsera ned i restaurationen och styrka oss med en måltid. Med restaurationen menas *köket* — »den mest intressanta afdelningen» — som en af de större tidningarnas korrespondenter lär ha kallat den. Medan de steka vår biff, taga vi platsen i skärskådande. Ja, kök finnas här nu egentligen tre stycken. Först det forntida, gammaldags köket, sådant som farmor och mormor hade det, med en tegelspis och en trefot att sätta grytan på. Hu! hvad det ser dystert och obekvämt ut därinne. Gjutna grytor och pannor, svarta af sot, med en enda liten blankskurad fläck på främre sidan. Ett groft plankbord, på hvilket stå senapskvarnen med sin kula, mangelbrädet och den stora messingsljusstaken med talgljuset uti och den stora ljussaxen liggande bredvid. Men hvad är det? — En bok här! Jo, ganska riktigt, en kokbok. Vi slå upp titelbladet. Den bär årtalet 1821 och är författad af jomfrue Christiane Rosen samt kallas af henne: »Oeconomisk Husholdnings Bog». Ja, biffen därborta får vänta — vi måste läsa det högst tänkvärda företalet, så lydande: »Ingen Syssel tilbringer det kvindelige Kjön saa varig en Lycke, som tidligen at beskjæftige sig med Husholdningen, hvarved Tilböielighed til Flid, Dugelighed og Ordentlighed erhverves, der danne den kvindelige Ungdom til sindrige og duelige Mennesker.»

Tack jomfrue Rosen! Det var bra sagdt. På andra sidan om serveringsrummet ligger det moderna köket med sina olika stek- och bakugnar, delvis uppvärmda genom gas, sina skinande kopparkärl, sitt lilla fina kryddskåp, uppsättningen af slefvar skedar och spadar i delikat blåhvitt porslin med flere sinnrika och nyttiga redskap.

Men pärlan bland kök är dock det engelska eller, som det här i katalogen kallas, »Spisestuekjökken», det vill säga, familjens matsal är inrangerad i köket, såsom det flerstädes brukas i England och Amerika. *Framtidsköket* skulle vi vilja kalla denna idealiska plats. All kokning där sker vid gas (snart väl vid elektricitet), så att sot och aska är man befriad ifrån. Den smula matos, som uppstår, försvinner i ett ögonblick, genom upphängande af luftväxlingsapparaten i fönstret. Allt där är bekvämt och tillhands. Man skalar potatis och putsar knifvar med små maskiner. Köksattiraljen breder ut sig så litet som möjligt och lämnar god plats åt det stora matbordet i midten af rummet. En antik skänk upptager ena hörnet. På densamma har den blanka kaffepannan sin plats. Ett särskildt serveringsbord för teservisen står bredvid. Fönstren äro infattade af murgrönsrankor, och bredvid tvättbordet och den blanka vattenledningskranen hänga fyra eller fem olika handdukar, hvar och en för sitt särskilda ändamål. Att det var ett förtjusande kök, måste alla enas om.

Nu gå vi då med godt samvete och taga vår biff samt därefter jordgubbar med grädde, hvilket tillika med många andra ting serveras på utställningen. Kaffe naturligtvis och af yppersta sort. Det är den för alla Tivolibesökande bekanta fru Nimb, som besörjer all servering å utställningen, och hon gör det utmärkt.

* * *

Det skulle vara orätt att vid ett besök i kvinnornas utställning gå förbi det hus, där de fria konstutställningarna äga rum och där nu Danmarks kvinnliga konst exponeras. De dagar vi uppehöllo oss i Köpenhamn var denna lokal stängd för allmänheten i anseende till omflyttning af taflorna, men genom välvillig bemedling erhöllo vi inträde en bakväg. De utställda taflornas antal utgör enligt katalogen 301, hvaraf 67 representera döda konstnärinnor, såsom en historisk inledning. Den äldsta konstnärinnan är Johanne Fosie född 1726, dotter af en kopparstickare och lärare i teckning för sjökadetterna. Hon var först fadrens talangfullaste elev, men öfvergick honom sedan vida i skicklighet. Det synes vara en lycklig tanke att samtidigt framställa ett urval af olika tiders målningar. För den verkligt intresserade belyser det utvecklingsgången såväl i uppfattning som färgsammansättning. Främst i utställarnes rad står fröken Bertha Wegman såväl genom sin glänsande talang, som genom sin olikartade och mångfaldiga produktion. Ej mindre än 30 stycken finnas af henne inlämnade, däribland flere utmärkta herrporträtt. Fru Ancher är ju både känd och erkänd förut, så att de 12 taflor hon här utställer endast befästa hennes rykte som stor målarinna. Af fröken Krebs finnas äfven goda stycken, särdeles som porträttmålarinna synes hon komma att i framtiden intaga en framstående plats. I det hela upptaga porträtterna och blomstermålningarna en stor del af utställningen. Augusta Dohlman och fröken Christensen äro väl de mest framstående inom det senare slaget af

målning. Landskapsstyckena äro däremot ringa till antal. En tafla af fröken Elise Hansen, föreställande ett strandparti med sjöfåglar, var af särdeles lefvande verkan. I den lilla svenska afdelningen igenkänner man med glädje taflor af fröknarna Keyser och Jolin, friherrinnan Sparre, fröken Grubb m. fl. Fröken Ottilia Adelborgs blomsteralfabet har blifvit starkt beundradt.

Vi afsluta vår lilla résumé öfver kvinnoutställningen med att instämma i den vackra sång, som sjöngs vi invigningsfesten.

Saa bring da Lys og Lykke,
Du Dag for Kvindens Værk!
Paa Fremtids Grund vi bygge,
Det gjør os Foden stærk:
Vi veed, at sjeldent vinder
Den Slægt, som Maalet saa.
Men Evner har vi Kvinder,
Og Fremskridt tror vi paa! *Aug.*

Ur notisboken.

Kronprinsessans hälsotillstånd. Af det senaste meddelandet därom har man dragit den slutsatsen, att de senaste dagarne medfört försämring i kronprinsessans hälsotillstånd. Detta lär dock ej vara fallet, utan kronprinsessans befinnande har under sommaren och hösten varit i hufvudsak oförändradt. Den katarr, hvaraf hon fortfarande besväras, torde emellertid äfven till den nu stundande vintern nödvändiggöra vistelse i sydligare klimat.

*

Kristina Nilssons fiol, på hvilken hon spelade i sin barndom och då hon vid 14 års ålder upptogs å Ljungby marknad, har i dessa dagar af Kristina Nilsson blifvit skänkt till Nordiska museet. Fiolen har såsom ett dyrbart minne följt henne och haft sin plats på ett sammetshyende i hennes salonger. Vid sin senaste resa till Vexjö medtog hon den för att öfverlämnas till Nordiska museet, hvilket nu skett genom häradshöfding J. Nilsson. Fiolen förvaras och förevisas i museets historiska afdelning i n:r 79 Drottninggatan.

*

Linnés dotter. På Vaksala kyrkogård utom Upsala finnes en gammal vanvårdad graf. I många år hade den varit öfverlämnad åt glömskan och skulle säkerligen förblifva så för all framtid, om icke några gamla församlingsbor erinrat sig, att den gömmer stoftet af den store Linnès dotter, Sara Kristina Duse. Åtgärder torde nu komma att vidtagas för att sätta grafven i ett värdigt skick. Sara Kristina Duse var född 1751, gift med kapten H. H. Duse och bosatt på Gränby i Vaksala. Hon afled 1835.

*

Doktor Karolina Widerström, vår välkända kvinnliga läkare, har nu återkommit till hufvudstaden och återupptagit sin praktik betydligt tidigare i år än något annat år.

Teater och musik.

Kungl. operan uppförde i fredags »Romeo och Julia», hvarvid fröken *Petrini* gjorde sitt återinträde i den kvinnliga titelrollen. Om man ock måhända skulle önska något mera värme och glöd hos denna Julias representant, så visade oss dock fröken Petrini så många goda egenskaper såväl i sin sång som i sitt spel, att man med skäl kan vänta, att hon med framgång skall fylla sin plats vid vår operascen. I vokalt hänseende har hon alldeles gifvet gått framåt, och hennes spel har nog också vunnit i uppfattning och afrundning. Då hon därjämte som bekant äger ett däjeligt yttre, har hon ju goda betingelser att kunna förvärfva sig en stadig gunst hos publiken. — Hr *Ödmann* hade som Romeo en förträfflig afton. De båda titelrollernas innehafvare blefvo ock föremål för den fullsatta salongens lifliga och välförtjänta bifall. Bland de öfriga torde särskildt böra nämnas fröken *Karlsohn* samt hrr *Lundqvist, Sellergren* och *Söderman.*

På söndagen gafs »På Sicilien» och »Pajazzo», i hvilken senare opera fröken *Petrini* likaledes uppträdde med god framgång som Nedda. Största intresset knöt sig dock denna afton vid den italienske tenoren *Frederico Morello,* hvilken denna afton började ett, som det säges, längre gästspel vid k. operan. I Canios parti har sångaren föga tillfälle att visa, hvad han förmår i vokalt hänseende. Men äfven här märkte man väl, att han förfogar öfver en klangfull lyrisk tenorstämma, som nog torde kunna göra sig gällande i vida mera betydande partier. Men hvad man alldeles bestämdt fick klart för sig, var att cavaliere Morello besitter en skådespelaretalang, sådan man ej i allmänhet är van att finna å vår k. operascen. Den svartsjuka och hånande självironi, Canios representant har att framställa, fingo ett förträffligt, ja gripande uttryck. Hr M. blef ock föremål för den fulltaliga publikens entusiastiska bifall och inropades flere gånger. Intressant skall emellertid bli att få se och höra den främmande gästen i någon mera betydande uppgift. — Hrr *Söderman, Lundmark* och *Johanson,* hvilken senare för första gången utförde Silvias parti, voro bra i sina resp. roller. — Operan gafs ånyo i tisdags med samma framgång. Denna föreställning bevistades af konungen samt prinsarne Carl och Eugen. Vid konungens inträde uppspelades folksången, som publiken stående åhörde.

Vasateatern inledde i lördags sin nya säsong under den med stora förväntningar motsedda Ranftska regien med ett program, som på sätt och vis väl får anses typiskt för hvad teatern under den nya ledningen ämnar bjuda. Först alltså det moderna högre skådespelet — representeradt visserligen denna gång af endast en liten enakts smakbit, den unge norske författaren *Gabriel Finnes* »Ugglan». Om ock denna smakbit ej gärna kan inrangeras bland den sceniska diktningens gedignare rätter, var den likväl efter kända symbolistiska recept rätt skickligt uppstufvad à la Ibsen och Mæterlinck. Hr Finnes bekantskap kunde man både göra och försaka, därför att han, rätt räknadt, var bra litet »sig själf», men nu gaf hans stycke dock tillfälle åt det värderade konstnärspar, på hvilket Vasateatern inom det högre dramat för den närmare framtiden kommer att stöda: fru *Håkanson* och herr *Svennberg,* att utveckla några af de bästa sidorna af sin gedigna konst, liksom åt publiken att hälsa de efterlängtade hjärtligen välkomna såsom ändtligen fast bundna vid en hufvudstadsscen.

Härefter representerades den lättare konstart, hvilken framdeles, liksom tillförene, torde kunna påräkna huld å Vasateatern jämsides med allvarligare diktverk, af ett uppsluppet franskt lustspel, »Maskeraden» af *Bisson* och *Carré.* Detta spirituella tokeri framfördes med den medryckande fart och flytande samspel, för hvilka herr Ranfts sällskap åtnjuter stadgadt erkännande. Dess på detta område allra bästa krafter voro ock i elden. Fröken *Rustan* var helt enkelt briljant som en kavat, något mognad parisisk borgarfru, och hr *Eliasons* lugna komik kom ypperligt till sin rätt hos hennes beskedlige, oskyldigt misstänkte och kujonerade äkta man. Hrr *Alb. Ranft* och *de Wahl* företrädde med all önskvärd verve den yngre och lefnadslustigare manliga Parisergenerationen, under det fru *Eliason* med skälmskt pikanteri mot »das ewig weibliche» länkade deras något intrasslade banor.

Skrattsuccé'sn var fullständig, och i ett som allt bör Vasateaterns start kunna betecknas som lofvande och lyckosam.

Far.

Skiss för Idun af

Elin Ameen.

(Forts.)

Fader- och moderlös och utan syskon och anförvanter äktade han henne, och från den dag hon bar hans namn, ville han för henne bli allt, ersätta allt — hon skulle vara endast hans och ingen annans.

Hon kunde lofva det, fastän det förde tårarne upp till hennes ögon — hvilka af dem skulle väl ställa sig i hennes väg? Mor — hvar fanns väl hon, om hon ens ännu lefde? Bröder — hvad visste hon och de om hvarandra — systrar — den ena, den fallna, hade alltid hållit sig från dem, hon begärde själf blott att bli lämnad i fred — den andra, som tjänade, hade Ingrid ej sett mer än två gånger på alla dessa år. Hon var för resten en bra flicka, och Ingrid skulle skrifva till henne och säga henne allt, hon skulle nog förstå det och endast glädjas åt systerns lycka. Och så far — ja, stackars far — men han blef slöare och slappare för hvar dag, han skulle inte förstå så noga, att de blygdes för honom, och i alla fall var far inte pockande eller efterhängsen — han skulle inte tränga sig på dem — hon skulle nog hitta på något sätt att hjälpa honom ändå, inte alldeles förlora honom ur sikte.

Dagen före bröllopsdagen kom Sterner på förmiddagen upp i ett ärende till Ingrid. Hon var inte hemma och väntades ej förrän mot klockan sex på eftermiddagen. Hvar var hon då? Hon hade ju inte haft tid att gå ut med honom dagen förut! De ville först inte fram med det, men måste till sist omtala, att hon gått till bondgården för att säga farväl åt sin far. Hon hade åkt dit med bondens hustru, som varit inne i staden, men hon tänkte gå hem.

Sterners ansikte mörknade, men han aflägsnade sig utan att ha sagt något vidare. På eftermiddagen gick han för att möta henne. Det var en af de första dagarne i april med en stark förkänning af vår i luften. Det doftade af fuktig mossa och barr från skogen, genom hvilken landsvägen drog fram i slingrande bukter. Fåglarne kvittrade och pepo, och solen stod ännu högt på himlen.

Han mötte henne ungefär halfvägs mellan bondgården och staden. Hon gick långsamt och plockade emellanåt vintergrönt och blåsippor i knopp från dikeskanten. När hon såg Sterner, stod hon först alldeles stilla, men därefter sprang hon med ett utrop af glad öfverraskning mot honom. Han såg, att hon hade gråtit, ty hennes ögon voro röda och kinderna flammiga, men ingen af dem sade något om, hvar hon varit. Hon tog hans arm och pratade gladt med honom under hela vägen hem, fastän hon emellanåt vände bort sitt hufvud, på det han ej skulle se de tårar, som ännu ville tränga sig fram i ögonen, när hon tänkte på, hvarifrån hon kom denna soliga vareftermiddag.

När moster Hanna satte krona och slöja på brudens lockiga hufvud, var det ett par mycket sorgsna, tankfulla ögon, som blickade upp till henne.

»Moster», sade Ingrid sakta och tog den gamlas hand, som hon lade mot sin kind, »moster, lofva mig att inte förlora far alldeles ur sikte — och att låta mig veta, om han lider nöd.»

Brudparet med sitt lilla följe af bröllopsgäster stannade framför kyrkan och steg ur vagnarne. Där hade samlat sig mycket folk, som polisen måste tränga undan för att ge bröllopsskaran plats. När bruden i sin hvita klädning af mjukt ylle — hon hade bestämdt nekat att kläda sig i siden, därför att »det inte passade sig för henne» — med det långa släpet slingrande efter sig trädde in i kyrkan vid fosterfaderns arm under orgelns toner, som läto höra en marsch, ryckte hon häftigt till. Där strax innanför

Extra fin Marsala (Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af härv. handelskemist befunnen enl. analys *fullgod.* Pris kr. 1: 25 pr butelj. Finnes endast hos **K. A. Nydahl & C:o** Stockholm, 2 Stureplan. Riks- och Allm. telefon.

dörren, inklämd i ett hörn vid väggen, hade hon fått syn på *någon*, som stod och ifrigt spejade efter de inträdande, och när han fick se henne, förvreds hans ansikte, och han kom i gråt. Hon stannade, hon öppnade sina läppar som för att ropa »far», men intet ljud kom öfver dem, och morbror Jonson, som såg rakt framför sig och bar sitt hufvud högt i stolt medvetande af sin värdighet som brudens fosterfar, märkte ingenting, utan drog henne med sig fram till altaret, där han öfverlämnade henne åt brudgummen.

Vid utgången från kyrkan såg hon med en skygg blick dit bort, men där var nu så tätt packadt med folk, att hon, som var liten, ej kunde se dem, som stodo längst bort. Hon hade ingen aning haft om, att far skulle kunna ge sig in till staden i dag — det var en sak, som aldrig fallit henne in; hade hon blott tänkt därpå i går, skulle hon bedt honom låta bli. Det, att han stod där nederst i kyrkan, föraktad och usel, medan hon fördes fram till altaret under festmarschens toner, skar henne så bittert i hjärtat, att hon ej kunde låta bli att tänka därpå under hela vigseln.

— — — — — — — — — — — —

När de nygifta sutto i vagnen, som på aftonen förde dem till stationen, var det redan mörkt, och stadens sparsamma gaslyktor lyste med matt sken öfver gatorna. I det de körde om ett hörn, måste vagnen sakta sin fart, ty där var folkskockning, och de hörde rop, skratt och hojtande. Sterner drog ner fönstret och frågade kusken hvad som var på färde.

»Å, det är bara en full karl,» svarade denne.

Från fönstret åt andra sidan såg Ingrid två poliser släpa på en karl. De gingo tätt förbi vagnen, och vid vagnslyktornas sken såg hon tydligt karlens ansikte med det tofviga, gråstrimmiga håret, utan hatt — full, redlöst full. Och det var »far».

Hon sjönk tillbaka mot vagnshörnet, i det vagnen åter fortsatte i rask fart. Hon kände en vämjelse, en svidande smärta, som hade mycket af vrede i sig — det var ändå godt att komma bort från det alltsamman — all uselhet och elände — men å, att far inte kunnat hålla sig nykter i staden bara denna enda dag — skulle hon alltid minnas honom sådan, alltid se denna ohyggliga syn af hur de släpade bort honom midt för hennes ögon! Var detta det sista minnet, hon skulle föra med sig från den stad, där hon växt upp — ja, Karl hade rätt — det förflutna fick inte finnas mer för henne — hon hade hvarken far eller syskon — hon hette ej längre Björk, hon bar ett annat namn, *hans* namn, som hon älskade och som hon nu följde till ett nytt lif, där det icke skulle finnas någon enda mörk fläck. Men förfärligt var det ändå — detta med far!

— — — — — — — — — — — —

Ingrid blef en duktig och sparsam hustru, som styrde och ställde väl i sitt lilla hem, och det behöfdes, ty de hade endast nätt och jämt att lefva af. Men för henne, som varit van vid Jonsonska hemmets tarflighet och sin första barndoms nöd och brist, blef detta nya hem ett paradis med allt godt lifvet kunde hafva att bjuda på. Det var endast hennes garderobspengar som aldrig ville räcka till. Hon fick en viss summa i kvartalet, och den var ej snålt tilltagen, ty Sterner hade den svagheten att vilja se sin hustru fint och modernt klädd. Men hon lappade och ändrade sina gamla kläder i oändlighet och var så långt ifrån elegant, att deras jungfru var finare klädd än sin matmor. Ofta måste hon äfven taga upp af sina pengar i förskott. Sterner kunde ej begripa detta, och han brukade halft skämtsamt, halft på allvar, förebrå henne hennes slöseri utan synliga resultat. Hon blef allvarsam och lofvade bättring, men lika tarfligt klädd var hon och lika ondt om handpengar hade hon. Till slut fick han lösning på gåtan. De hade varit gifta nära två år, när han en dag, då hon var ute, gick in i sängkammaren, där hennes skrifbord stod, för att låna något därifrån. Han fick se den lilla annotationsboken ligga framme, som hon eljes var så rädd om och låste in så väl och däri hon brukade anteckna sina privata utgifter. Frestelsen var oemotståndlig att se, hvarför det ej gick ihop för henne. Han öppnade boken, och det första han fick se var: »Far 10 kronor — far 5 kronor» o. s. v.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Lotten von Kræmer; en självbiografi. (Med porträtt). — Säg, har du märkt?... Poem af *Lotten von Kræmer*. — En öfveraskning; skiss för Idun af *Georges Morny*. — En vandring genom kvinnornas utställning i Köpenhamn; från Iduns specielle referent. (Slut fr. föreg. n:r) — Ur notisboken — Teater och musik. — Far; skiss för Idun af *Elin Ameen*. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af **Sophie Linge**.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad-gåta.

Hur mitt *andra* vi än må lefva,
skola vi mitt *hela* till sist blifva
mitt *första*.

Mitt *första*, med *två* l, ju är en viktig sak,
I hvarje ordnad stat det finns och måste vara.
Mitt *andra* nämnde man förut med mycken smak
Bland gudaskaran — nu det nämns bland hundars skara.
Mitt *hela* står på vakt i en gudinnas gård;
Dess anblick vacker är, men stolt och kall och hård.

Valborg.

Anagram.

1.

En tärna var hon, skön och ung,
Som kunde kärlek vänta,
Och drömde om, att minst en kung
På dörren skulle glänta.

2.

Hon satt en kväll, det var så sed,
På bron, där vinet klängde,
Och utaf det vårt *andra* ned
Vid hennes hufvud hängde.
Och insjön låg så blå och klar,
Då syntes där ett segel
Och båten, hvilkens mast det bar,
Skar genom vikens spegel.

3.

En man den bar; det syntes snart
Att han vårt *tredje* skulle.
Han stötte emot land med fart
Och steg se'n ur sin julle.

4.

Men dock, o ve! det icke var
En konung, som hon tänkte,
Ty från hans hand, som lyste bar,
Vårt *fjärde* högblått blänkte.
Nej, blott en enkel hafvets man,
Men ur hans ögon lyste
En trofast glans, och flickan fann,
Att han var skön, och myste.

5.

För fuktig kvällsvind locken lätt
Vårt *femte* kunde göra,
Och flickan förde handen tätt
Intill sitt lilla öra.
All right! Snart stod han rask och ung
Vid sidan hos sin tärna,
Och fast han icke var en kung,
Hon blef hans maka gärna.

S. L.

Fyrkantgåta.

a	a	e	e
l	n	o	o
r	r	s	s
x	x	y	y

1) Namn, 2) sten, 3) lifsvil kor, 4) namn.

S. L.

Geografisk bokstafsgåta.

Tag 7 a, 1 b, 1 c, 1 d, 4 e, 1 g, 1 h, 1 i, 5 k, 2 l, 1 m, 2 n, 4 o, 1 p, 4 r, 3 s, 3 t, 3 u och bilda däraf 7 ord, hvilkas begynnelsebokstäfver och slutbokstäfver bilda namn på tvänne riken i Europa.

1) Stad i Asien, 2) stad i Sverige, 3) stad i Frankrike, 4) bergskedja i Asien, 5) ö i Joniska hafvet, 6) stad i Böhmen, 7) stad i Sibirien.

Anna Lisa.

Ifyllningsgåta.

			n				
		n					
					i		
						e	
							a
						l	
		m					
	s						
				m			
				e			

Begynnelse- och slutbokstäfverna bilda namn på tvänne frihetshjältar. Orden äro: 1) Hufvudstad, 2) japanesiskt mansnamn, 3) romersk kejsare, 4) kejsarinna, 5) sorgligt ryktbar kvinna, 6) gevärsdel, 7) rysk fältherre, 8) fältslag i Spanien, 9) upptäckare, 10) afrikansk ö.

Duo.

Sifferlogogryf.

Det var 65792. 946 och 2671 färdades samman i en 12346. Hon såg så 1534 ut. Han betraktade henne länge under tystnad. »Du måtte väl ej fått för mycket 15798, för annars skulle du väl inte 52976 så där?» sade hon och slog till honom på skämt. — »5768,» sade han, »nog fick jag en liten 53726, men mer af den sorten kan jag inte 2946. Inte känner du 734126, när jag ser på dig?» Hon gjorde det ej heller. Det var blott 2918. Och nu uppstod en liten 18794, ja ja, utan så mycket som en 79156. Det gällde blott att 187946 under kvickt 862. 946 förtjänte emellertid 5791, hvilket han ock villigt erkände, lofvade att snart till hennes ära ombestyra ett 123456789.

Kalla K.

Prokòp.

1—6 = Folkens framtidsdröm.
2—6 = Användes för hästar.
3—6 = Härlig ort.
2—6 = Artikel.
1—6 = Buske.
6 = Bokstaf.

Maj.

Lösningar.

Logogryfen: Skurborsten; kustbo, kursor. rektor, buske, tre, eskort, resor, rusk, senor, snus, ost, ben, reson, turkos, tenor, ur, ruskor, kurort, tonsur, kusten, bruten, knut.

Aritmogryfen: Stolbova; Stralsund, Torstenson, Oxenstjerna, Leubelfing, Breitenfeld, Osnabrück, Würtzburg, Altmark.

Charaden: Blåklint.

Tandläkare dr Geo. Forssmans nys preparat för tänderna vård: Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur finnas å de flesta apotek, i parfymaffärer o. hos hrr handlande. Partiförsäljning för Sverige hos Bendix, Josephson & C:o, 11 Regeringsg. Stockholm.

HULTMANS Cacao & Chocolad rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils O:son Gadde, C. J. Ask samt doktor Olof Moberg.